Antonín Mandl, mučedník totality (1917–1972)

„Mandl byl člověk neobvyklého rozhledu a noblesního chování. Nedokážu si představit Mandla vzteklého, zásadně se vyhýbal sporům. Nepamatuji se, že by někdy někomu řekl tvrdé slovo.“

P. Josef Petr Ondok, petrin
Mandlův spoluvězeň

V Genealogických a heraldických listech č. 4/2021, časopisu České genealogické a heraldické společnosti v Praze, nám velmi blízké, jsme rádi přečetli na s. 64 publikovaný článek Michala Vitanovského z Prahy nadepsaný *Z vězení na pamětní desku. P. Antonín Mandl (1917–1972)*. Článek je doprovozen snímkem románského farního kostela sv. Václava v Praze na Proseku oživeným přítomností několika ministrantů a věřících, jakož i fotografií bronzové pamětní desky, osazené na kostele 10. června 2021, s nápisem a osobním erbem:

Nápis na erbu zní: BRILLER ET RAYONNER LA VIE (Zářit a vyzařovat život).

Životní příběh veliké osobnosti našeho národa kněze Antonína Mandla (1917–1972), aristokrata ducha, který patřil v republice obnovené v roce 1945 k předním představitelům katolické obrody, je dostatečně znám. Byl zpracován v mnoha dílech našich historiků a kronikářů. Stačí vzpomenout poutavého líčení nejkompetentnějšího z nich, kterým byl Mandlův spoluvězeň P. doc. Josef Petr Ondok CFSsS (1926–2003) a jeho poutavá, přesná a s nenapodobitelným humorem sepsaná kronika *Muklovský Vatikán*, která již dvakrát vyšla v nakladatelství CDK v Brně, naposledy v roce 2007, a kterou všem čtenářům co nejvřeleji doporučujeme: pořiďte si ji!

Antonín Mandl byl jedním z představitelů Katolické akce v Arcidiecézi pražské, díla, které od svého založení papežem Piem XI. v roce 1922 zapojovalo do vyznavačského života v katolické církvi laiky a zejména vzdělance v míře větší, než tomu bylo v dřívějších dobách, organizovalo přednáškovou činnost z různých oborů života, duchovní cvičení pro laiky, zapojovalo laiky do výuky náboženství ve školách, bylo předznamenáním dnešní kategoriální pastorace.

To bylo trnem v oku těm, jejichž konečným cílem byla likvidace veškerého náboženství. K mimořádně lstivým způsobům jejich boje proti víře patřilo založení organizace se stejným názvem, ale opačným zaměřením. Aby bylo usnadněno založit k 10. červnu 1949 tu falešnou, komunistickou stranou řízenou a kanonicky nikdy neuznanou „Katolickou akci", považovali partajní vůdcové za nutné těsně předtím umlčet a ze světa odklidit dosud působící pravou Katolickou akci. Proto byl Antonín Mandl několik hodin před založením nové „Katolické akce" zatčen, krutě mučen a po osmnáctiměsíční vazbě ve vykonstruovaném procesu s olomouckým biskupem Stanislavem Zelou a spol. odsouzen k trestu těžkého žaláře v délce 25 let. Vroubek měl již tím, že teologii absolvoval v Římě a na konci války sloužil v československé armádě ve Velké Británii. Propuštěn byl až po několika amnestiích, které se na něho nevztahovaly, v roce 1964. Ke kněžskému povolání byl státními orgány připuštěn až v roce 1968.

Proticírkevní „Katolická akce" byla z iniciativy „šestky" nejvyšších funkcionářů KSČ založena v Obecním domě skupinou jejich agentů v čele s režisérem Národního divadla Ing. Ferdinandem Pujmanem. Pro nás kanonisty je to skutečnost tím smutnější, že Pujman byl zetěm kanonisty prof. Kamila Hennera (byť zesnulého již roku 1928). Věděl tedy, co dělá. Byl manželem Hennerovy dcery, spisovatelky povinné školní četby Marie Pujmanové, fanatické komunistky, tvůrkyně lživých

obrazů o sovětském Rusku jako ráji na zemi. Na štěstí ono hanebné hnutí s tak šalebným názvem, za jehož předsedu byl Pujman zvolen a na jehož zakládající schůzi bylo nahnáno 250 osob (v tom 68 kněží), během necelého jednoho roku samovolně zaniklo.

Na závěr bych rád zdůraznil, že Michal Vitanovský, autor článku v Genealogických a heraldických listech, je tvůrcem zobrazené bronzové pamětní desky na proseckém kostele svatého Václava. Do desky byl zakomponován osobní erb Antonína Mandla, který ve vězení vytvořil Mandlův spoluvězeň, heraldik Adolf F. Karlovský (1922–1995), původně odsouzený k trestu smrti (trest byl pozměněn na 25 let odnětí svobody).

Jiří Rajmund Tretera

5. leden 2022, Arcibiskupský palác v Praze, Trůnní sál: Prof. JUDr. Karel Malý, DrSc., dr.h.c., někdejší rektor Univerzity Karlovy, přijímá z rukou kardinála Dominika Duky, arcibiskupa pražského a primase českého, papežský rytířský řád sv. Řehoře Velikého, udělený Svatým otcem Františkem.

5th January 2022, Throne Hall of the Archbishop's Palace in Prague: Professor Karel Malý, former rector of Charles University, takes over the Pontifical Equestrian Order of Saint Gregory the Great, given by Holy Father Francis, from Cardinal Dominik Duka, Archbishop of Prague, Primate of Bohemia.

Foto Vladimír Šigut